

Právní regulace FinTech společností v ČR a EU (regulace finančního trhu)

JUDr. Lumír Schejbal

SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
specializovaná na právo finančních služeb

Příklad na úvod

- V roce 2017 společnost Daimler Financial Services AG (dceřiná společnost Daimler) oznámila, že koupila lucemburského poskytovatele elektronických platebních služeb PayCash Europe SA. Tímto společnost získala zázemí v regulovaných platebních službách, které po přejmenování koupené společnosti provozuje pod značkou "Mercedes pay".
- Služba Mercedes pay umožňuje zákazníkům Daimleru snadno a bezpečně platit za její nabídky a služby v oblasti mobility prostřednictvím jejich smartphonů. Zákazníci mohou na základě jednoho ověření následně velmi jednoduše využívat služby společnosti Daimler a platit za ně.
- Daimler Financial Services zahrnuje řadu různých služeb mobility, včetně lídra na trhu v oblasti sdílení automobilů, car2go a mytaxi taxi app, která působí v devíti zemích EU. Ke všem těmto službám půjde využít službu Mercedes pay.

Zdroj: daimler.com

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Co znamená Mercedes pay v praxi

- objednáte přes smartphone, zaplatíte přes Mercedes pay a do 30 minut máte před domem přistavené auto
- lze zvýhodněně platit služby jako servis, pohonné hmoty, náhradní díly (bonus programy)
- samořídící auta, sami se servisují, sami tankují, sami platí, vše na základě rámcových příkazů a smluv mezi majitelem a dodavatelem služeb
- automobilky směřují k trendu, že **neprodávají auta ale zajišťují mobilitu** (operativní leasing, vlastní taxi služby, vlastní carsharing...)

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Co je FinTech?

FinTech společnost je poskytovatel finančních služeb prostřednictvím moderních technologií. FinTech:

- využívají principy sdílené ekonomiky,
- nové způsoby identifikace klientů,
- zpravidla fungují v ryze internetové podobě.

Regulace:

- regulovaná odvětví finančního trhu – v Česku licence a dohled ČNB
- opatření proti praní špinavých peněz – v Česku dohled Finanční analytický úřad

Někteří poskytovatelé finančních služeb, zejména ve svých počátcích podnikání **neví**, že jsou jejich služby regulovány. Někdy na to přijdou až na základě výzvy ČNB k podání vysvětlení ohledně nabízených finančních služeb (konkurence).

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

FinTech v oblasti platebních služeb

- P2P, B2B půjčky (např. Lending Club, Zonky, Bankerat)
- crowdfundingové platformy (např. Kickstarter, Fundlift, Dluhopisy.cz)
- internetové směnárny (např. Devizy.cz)
- mzdový servis obsahující zasílání mezd za zaměstnavatele (některé účetní kanceláře)
- umožnění plateb po převzetí zboží (např. Twisto, MallPay)
- informování o platebních účtech klienta (platební služba PSD2)
- služba nepřímého udělení platebního příkazu (platební služba PSD2)
- elektronické peněženky a platební brány (např. GooglePay, PayPal, GoPay, PayU)
- elektronické evidence výdajů a plánovače výdajů (poskytovatel je se souhlasem napojen na elektronické bankovníctví klienta) (www.budgetbakers.com)
- elektronické stravenky a benefity zaměstnavatelů dobíjené na platební kartu (např. Sodexo, Benefit) – dnes již není regulováno

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Oprávnění k poskytování platebních služeb

- registrace poskytovatel platebních služeb malého rozsahu (PPSMR), do průměrného obrátu 3 mil. EUR měsíčně za posledních 12 měsíců, jen ČR
- licence platební instituce, bez omezení obrátu, celá EU – evropský pas
- vydavatel elektronických peněz malého rozsahu, průměr vydaných el. peněz za 6 měsíců nesmí přesáhnout ekvivalent 5 mil. EUR, jen ČR
- vydavatel elektronických peněz, bez omezení, celá EU (Revolut)
- správce informací o platebním účtu (pasivní služba), PSD2 celá EU (v ČR 2)
- EU licence (passporting služeb)
- Registr ČNB -

https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB45.LOGIN_A?p_lang=cz&p_err

AKSCHEJBAL & PARTNERS

FinTech v oblasti investičních služeb

- automatizované nízkonákladové investiční platformy (ETF)
- automatizované elektronické poradenské platformy
- tvorba investičních produktů na míru
- sofistikovaný wealth management
- elektronická distribuce investičních fondů
- crowdfundingové dluhopisové platformy (Fundlift, TopDluhopisy)
- robotické poradenství dle zadaných parametrů a investičního profilu klienta (robo advice)

Oprávnění k poskytování investičních služeb

- obchodník s cennými papíry (EU)
- investiční zprostředkovatel
- investiční společnost
- investiční fond (automatizované strategie)
- hedge fond (menší regulace, § 15 ZISIF)

FinTech v oblasti úvěrů

- P2P úvěrové spotřebitelské platformy s licenci poskytovatele
- P2P úvěrové spotřebitelské platformy s registrací zprostředkovatele
- B2B úvěrové byznys platformy bez registrace či licence
- Automatizované ověřování úvěruschopnosti na základě specifických kritérií (sociální sítě – patent Facebook, lustrace mobilního telefonu – Home Credit China, emailového účtu, bankovního účtu...)

Oprávnění v oblasti poskytování úvěrů

- (banka, 0,5 mld. ZK) fintech společnosti zpravidla dodavatelem řešení pro banky, nebo předmětem jejich akvizic (Upvest, Roger)
- nebankovní poskytovatel spotřebitelských úvěrů, jednodušší na založení i kapitál, 20 mil. Kč
- samostatný zprostředkovatel spotřebitelských úvěrů
- komerční úvěry bez regulace ČNB (povinné AML osoby)

Na co si dát pozor při zakládání FinTech společnosti/regulované společnosti

- zakladatelské dokumenty (forma společnosti, vztahy mezi společníky)
- smlouvy s dodavateli řešení (IT, právní a účetní outsourcing...)
- smlouvy s investory (kolik % za co/kolik)
- regulace finančního trhu – licence ČNB
- klientská dokumentace (smlouvy, obchodní podmínky, uživatelské podmínky webů, GDPR apod.)

A. Regulace a licenční řízení u ČNB

Struktura:

- Žádost
- Obchodní plán
- Doložení splnění podmínek pro získání
  - Personální předpoklady
  - Věcné předpoklady
  - Organizační předpoklady
- Správní poplatek (10.000 - 100.000)
- (zastupování v řízení před ČNB)

Obchodní plán

– Popisná část

- Východiska pro sestavení
- Tržní segment, analýza konkurence
- Marketingový plán
- Personál
- Doložení reálnosti OP
  - Počty klientů
  - Výnosy
  - Náklady (ztráta...zisk)

– Predikce ve formě výkazů

- Predikce rozvaha, výsledovka
- Na 1 až 3 roky, dle druhu licence

Personální předpoklady

– Vedoucí osoby

- Odborné předpoklady - vzdělání (VŠ) a odborná praxe
- Manažerská praxe – min. 3 roky na vedoucí pozici
- Bezúhonnost – čistý VRT, insolvence, exekuce, sankce

– Personál

- Žádná či malá odborná praxe
- Bezúhonnost

– Specifické kontrolní funkce

- Compliance officer, risk manager, interní auditor
- Vzdělání, alespoň roční praxe
- Bezúhonnost

Věcné předpoklady

- **Kancelářské prostory**
- **Infrastruktura** – PC, servery, internetové připojení
- **Informační systém** – klíčový prvek
  - Bezpečnost, řízený přístup, logování
  - Kontinuita provozu, zálohování, postup obnovy, pohotovostní plány
  - Manuály, popisy, zastupitelnost...
- **Služby** (outsourcing) – správa IT, účetnictví, právní služby...
- Klientské smlouvy, web, podmínky

Organizační předpoklady

Dokládá se vnitřními předpisy:

- **Organizační řád**, způsob řízení, popis funkcí a odpovědností, požadavků, neslučitelnost funkcí, poradní výbory...
- **Pravidla pro poskytování finančních služeb** – popis postupů
- *Vnitřní kontrolní systém*
- *Řízení rizik*
- **Bezpečnost a správa IS**, pravidla kontinuity provozu
- *Produktové směrnice*

Co se děje po podání žádosti na ČNB

- 3 i více měsíců nic, čekáte v pořadí...
- 1. Výzva k odstranění nedostatků
- 2. Výzva k odstranění nedostatků...
- Možné překážky: personální, nedoložení kapitálu, nedostatečný IS, nereálný a nepodložený obchodní plán...
- Pokud nenastane nepřekonatelná překážka po **12-18** měsících kladné rozhodnutí o udělení povolení či licence
- Hurá mohu začít... a teprve nyní vše začíná 😊.

Co musím dělat po získání licence ČNB

- Nastavit a spustit činnost do 12 měsíců, jinak hrozí odnětí licence pro nečinnost
- Nastavit vnitřní kontrolní systém (compliance, IA, Risk – interní reportingy)
- Nastavit reportingy na ČNB (systém SDAT)
- Poskytovat služby s odbornou péčí
- Aplikovat AML/CFT pravidla na klienty (AML dotazníky...)
- Připravit se na kontroly ČNB (dohled na dálku a na místě)
- **Obstát v konkurenci a dělat dobře svůj byznys**

B. Regulace proti praní špinavých peněz a financování terorismu (AML/CFT)

- Dohled má na starosti **Finanční analytický úřad** a částečně **ČNB**
  - Hodnotí rizika, metodiky, výklad
  - Dohled nad dodržování pravidel (klíčové oblasti finančního trhu - ČNB, hazard, reality, pohledávky, starožitnosti ...), mezinárodní sankce...
- Povinnosti regulovaných subjektů:
  - Mít pověřenou kontaktní osobu
  - Systém vnitřních zásad a postupů (vnitřní předpis)
  - Provádět interní hodnocení AML/CFT rizik v oblasti regulované působnosti
  - Školení osob
  - Kontrola klienta při uzavírání smluvního vztahu (identifikace, konečný vlastník, sankční seznamy, PEP...)
  - Průběžná kontrola klienta v průběhu obchodního vztahu
  - Hlášení podezřelých obchodů FAÚ
  - Roční hodnotící zprávy (compliance officer, AML officer)

Vaše dotazy?

(já se vždy bál zeptat 😊)

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz

Děkuji za pozornost.

schejbal@akschejbal.cz

603881511

SCHEJBAL&PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Brno/Praha

SCHEJBAL & PARTNERS

www.akschejbal.cz